

Maria Miśkiewicz

Niewiarowo, pow. Mońki

Informator Archeologiczny : badania 2, 270-271

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

niejszych faz wczesnego średniowiecza /wstępnie datowane na VII w/, oraz kilka ułamków młodszych /X w/. Poza tym wyeksplorowano niewielką ilość kości zwierzęcych, kilka żuźli i przęślik. Wydaje się niewątpliwe, że badana część grodu jest partią najstarszą, choć w chwili obecnej nie można jeszcze rozstrzygnąć, czy jest to osada otwarta, czy gród.

Na cmentarzysku, odległym około 400 m na południe od grodziska, wykonano prace przygotowawcze do planowanych w latach następnych systematycznych badań archeologicznych. Po wycięciu drzew przystąpiono do odczyszczenia kamiennych konstrukcji grobowych, występujących na tym obiekcie. Odsłonięto około 50 obudów kamiennych, w niektórych grobach znakomicie zachowanych, wypełnionych drobnym brukiem kamiennym. W czasie odczyszczenia powierzchni cmentarzyska natrafiono na kilkanaście fragmentów ceramiki typowych dla XI-XII w. oraz na przęślik z różowego żupku.

Badania powierzchniowe prowadzono wzdłuż obu brzegów rzeczki Utraty i jej dopływu bez nazwy, odkrywając dużą osadę wczesnośredniowieczną, resztki zniszczonego już cmentarzyska szkieletowego prawdopodobnie z tego samego okresu, oraz osadę wczesnożużyczną.

W następnych sezonach prowadzone będą dalsze badania grodziska, przystąpię też do eksploracji cmentarzyska i badań sondażowych osad. Uzyskany w ten sposób materiał pozwoli na analizę całościową kompleksu osadniczego w Niewiadomej.

NIEWIAROWO, pow. Mońki

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Białymstoku.

Badania prowadziła dr Maria Miśkiewicz. Finansował WKZ w Białymstoku. Pierwszy sezon badań. Grodzisko

z osadą podgrodową i cmentarzysko wczesnośrednio-
wieczne /XI-XII w./.

Przeprowadzono badania sondażowe grodziska położonego na zachodnim krańcu wsi Niewiarowo, na morenowym wzniesieniu, nad rzeczką Rumejką /dopływ Nereśli/.

Wykop o wymiarach 5x5 m zlokalizowany został w południowo zachodniej ćwiartce wnętrza grodu u podnóża wewnętrznego stoku wału. Odsłonięto i wyeksplorowano obiekt zapewne ziemiankę o wymiarach 430 x 375 cm w jego górnej partii i 290 x 230 cm u podstawy. Zachowana miąższość wypełniska obiektu wynosiła 150 cm. Obiekt ten u podstawy swojej posiadał kształt dość regularnego pięcioboku. Na jego płaskim dnie stwierdzono nikłe ślady spalenizny bez istnienia w jego obrębie paleniska kamiennego. 4 ułamki ceramiczne znalezione na dnie zagłębionego w ziemi obiektu pozwalają przyjąć ramy czasowe grodu na XI-XII wiek n.e.

Układ stratygraficzny warstw grodziska poza badaną ziemianką był niezwykle prosty. Pod darnią wystąpiła niewielkiej miąższości /do 30 cm/ warstwa kulturowa, pod nią zaś całkowite warstwy żwiru i piasku.

Na powierzchni wzniesienia przylegającego do grodziska od strony zachodniej zebrano ułamki ceramiczne oraz fragment przecielika, wykonanego z różowego żupku. Jest to ślad osady podgrodowej, chronologicznie odpowiadającej okresowi trwania grodu.

Nadto odkryto i zlokalizowano wczesnośredniowieczne cmentarzysko szkieletowe w tejże wsi. Znajduje się ono na krawędzi wzniesienia przylegającego do zabudowań wsi od strony południowej, na polu zwanym przez ludność miejscową "mogiłki", w bezpośrednim sąsiedztwie wiatraka.